

CAT-PHƯƠNG

- Ờ, Tăng! Mớ gì dẫu, sao ai gặp tôi cũng nói là tôi mớ cá!
 - Trông chú cứ như là người ở đây mà hờn ở đâu, thì không mớ làm sao được!
 - Hờn ở đây chứ ở đâu bây giờ ai đã chết dẫu! Sao, phải đoán Mỹ approved rồi đây ờ, thế thì nhất cậu rồi!
 - Dẫu có, chỉ chưa được approved làm sao em có được!
 - Mới sơ văn bỏ tức thôi chúgi Hòm ấy nó hỏi gì?
 Thì nó hỏi phát phở, mà ông ấy hay lắm nói tiếng Việt như người Việt ấy. Sau rồi họ hỏi sponsor, mà affidavit mình, chưa có, họ xếp hồ sơ lại để chờ bà chỉ gửi giấy tờ qua.
 - Thế thì được rồi, tuần tới, là xong. Tăng đi dẫu đây?
 - Bán cà phê.
 Hay quá, nay làm chủ quán cà phê đây ờ! Được tiếp tế rồi ờ
 - Dẫu có, làm công cho thằng bạn, nó mới sang quán cà phê, chưa có ai tiếp tế cả! Chắc lại có kẻ cầm nhầm rồi!
 - Chỉ có tiếp tế chưa?

- Lăm gì có, ăn cơm Cao - Ủy, dài dài, thử đi mà chẳng thấy thử về! Này ban nhạc gì đây cậu?
 - Hường ca vô tận, của thằng bạn nó mới được cuốn băng - cassette về đây. Nghe được không?
 - Thích lắm, có một dạo bên nhà mình không thích giọng ca Thái Thanh. Sau nay mình lại ưa nghe giọng bà ấy.
 - Mới chị vào quán uống ly cà phê nghe nhạc Thái Thanh. Đứng ngại Tăng mới mà!
 - Lăm công mà mới gì?
 Công quái gì, nó cũng làm công thôi!
 - Nó chủ quán sao lại làm công?
 - Thì cũng là boat people cả mà, thuyền nhân cả.
 - Đưa thôi, chứ đồng người quá, để hôm khác, đi ngang qua đây nghe tiếng nhạc, tôi đứng lại nghe ké một tí đây mà.
 - Không có ai dẫu, người ghé mình cả đây, dám tài công đây
 - Thế hả! Mà thôi để chị về bây giờ khuya rồi. Để dịp -

khác chỉ sẽ đến phiên em .
 - Mới 10 giờ mà khuya gì! Dịp nào nữa!
 - Coi chừng hết giờ bán quán rồi đây, trật tự đi ngang nó phạt cho.
 - Thôi chị về nhé.
 - OK. chị về, nhớ hôm khác - nhé.
 - Ừ.
 - Tiếng nhạc xa dần rồi tắt giữa lúc trăng tà! Hôm nay chắc phải ngoài hai mươi âm lịch rồi. Trăng về khuya, trăng càng méo, trăng càng trắng càng to. Mả trắng càng to thì mối u hoài càng dâng cao với với như ngọn Co Kra trên vịnh Thái Lan này. Mẹ già và em dại không biết, rồi số phận đi về đâu! Sao vậy? sao các người đem chiến thắng làm chia ly, đem hận thù xóa bỏ tình thương? Ngay trước các người dùng con người để đạt chiến thắng ngay nay các người dùng con người để bảo vệ vinh quang! Ngay trước con người là phương tiện đất giá nhất ngay nay con người trở thành phương tiện rẻ tiền nhất! Vinh quang này có thuộc về ai, vinh quang này chỉ thuộc về hận thù... Thanh ngửng lại trước lều 30, vòng tay trước ngực thong thả:
 Chào cô nương, trông giống như chàng thư sinh đêm nào cùng chồng đèn trước ánh thư Lại viết thư nữa!
 - Nghe tiếng hỏi, Ngọc-Linh, ngẩng đầu lên mà cười cười:
 - A! người đẹp... liêu trai xuống nhà thờ đó à?
 - Nhà thờ nào, ngồi bãi biển rồi ngang qua đây thăm thư - sinh.

- Chắc là khuya rồi, thầy chị đến biết là khuya rồi, dỗi - bụng chưa?
 - Côm cao ủy thì dỗi dài dài! này có thư bảo đảm đây à, sao mà hời hách vậy?
 - Mồ có, cô Linda mới gọi hồi chiều.
 - Thế thì trúng độc đặc rồi, còn hơn thư bảo đảm nữa! mà có mang theo loa đọc tên Ngọc Linh đến gặp cô Linda có việc cần và nhớ mang theo ít tiền lẻ, phải không?
 - Chị biết hết rồi! thôi ăntô mi hi, xô hột gà không?
 - Thong thả rồi tính sau. Viết thư cho ông xã đây à.
 - Nhận thư mấy hôm rồi mà lười biếng nay mới viết.
 - Ở Bidong?
 - Không hai cha con ở Mã Lai.
 - Đẹp quá rồi! Ngựa anh đi trước vòng năng theo sau!
 - Vòng lộng gì nữa, tan tác như hoa giữa đường!
 - Ở Co-Kra bao lâu?
 - Trời ơi, một tuần lễ dăng gặt ngư rồi! Có ngày cả mười mấy chiếc cướp biển nó đến, hết chiếc này đến chiếc khác, chạy trốn thấy mờ, gặp đầu chui đó mà cũng không thoát được túi nó. Tránh được đám này lại gặp đám khác. Sau có tàu Mỹ ra đem vào, không biết sao mà đến đây được, tưởng là chết, mất rồi. Chị còn hên đó, kẹt ở Co - Kra rừng rợn lắm.
 - Ừ, mà mình thì bị kẹt bên - Kampuchia 10 ngày đêm trên núi kinh hoàng lắm mà phải di - chuyển liên miên không thì nó rượt theo. Rồi trên biển thì cũng 4, 5 lần bị cướp.
 - Chị có thư nhà chưa?
 - Chưa có thư từ gì cả, mong thư bảo đảm mà chẳng thấy. Hôm

nào tính ra chợ bán rau cái, chò mấy bà Thái Lan, vì có cô bạn ở bên cạnh ký tới đi - Canada, cô ấy nhường chỗ lại cho mình. Thấy bạn ngoài chợ cũng vui chứ, ngày có hai giờ đồng hồ...

- Ghe túi này cũng có mấy cái nhỏ bán quần áo ngoài ấy, túi nó cũng thích lắm, có tiền - xài, có áo quần mặc.

- Băng cassette đâu rồi?

- Ông Hội Đồng mới lấy hồi chiều để mượn thâu bán nhạc cho bạn văn nghệ.

- Này, sao gọi là ông Hội Đồng? Mình nghe kêu ông Hội Đồng mình cũng kêu thôi. Chắc ông ấy làm Hội Đồng tỉnh bên nhà không?

- Không phải, ông ấy mới nhập trai đây tham gia Hội Đồng - giáo xứ ở trai đó mà, tu này gọi đùa ông ấy là Hội Đồng. Ông ấy vui lắm, cũng qua đây một mình vợ con ở Việt - Nam con lớn hết rồi, qua Canada năm ngoái. Bây giờ ông ấy muốn đi Canada mà mấy người - con bảo ông ấy phải đi Mỹ. . Chắc lát nữa hai ông cũng tá tá ngang qua đây. À mà có cái ông kia kia, ông Quang hay đi hay đi với ông Hội Đồng lắm. Tôi nghiệp ông Quang, à mà ông ấy gọi chị là người đẹp liêu trai đó.

- Sao lại người đẹp liêu trai

- Vì ông ấy cứ thấy chị xuất hiện về đêm, ban ngày không thấy đâu cả.

- Thấy xuất hiện lúc nào?

- Mấy lần trước đây nè. Ông đi ngang thấy chị em mình, ngồi nói chuyện, ông ấy không dám vào.

- Sao vậy, mắc cỡ à?

- Không, ông ấy có mắc cảm .

- Mắc cảm gì?

- Mắc cảm mất vợ!

- Vợ chết à?

- Không, vợ con sống. Nhưng, hiện giờ bà ở Mã Lai. Ông ấy đi học tập 3 năm về nhà thì vợ đem mấy đứa con đi mà ông không hay biết gì cả. Nghe nói có người giúp đỡ cho đi.

- Thế thì tốt, bà ấy cũng lo cho con cái, ông ấy một mình đi sau để hơn.

- Mình cũng nói vậy mà ông ấy không tin. Vì ông nghe người ta mạch lại là bà ấy sửa sắc đẹp, sửa lỗ mũi, sửa mắt. Và ông ấy cho là đi vượt biển chứ đâu phải đi trình diễn văn nghệ mà cần - phải sửa sắc đẹp? Em nghe mà tức cười quá! Hoàn cảnh như vậy cũng buồn phải không chị, thấy ông ấy cũng hiên.

- Gặp cảnh ngộ ấy ai mà chẳng, buồn! Nhưng phải xem thực hư sao đã, đôi khi lời đồn cũng có ác ý. Nhưng đâu sao thì đó cũng không phải trường hợp duy nhất. Và xét cho cùng thì trong cái - nghịch cảnh chung của đất nước, khi mà mỗi người trong chúng ta cần phải sống sót để tự tôn thì tình cảm con người không thoát khỏi nghịch cảnh đó. Tình cảm trở nên éo le và mâu thuẫn. Biết trách ai? Trách người, sao - chẳng khỏi thấy mình cũng có, trách nhiệm. Trong cái riêng, vẫn có cái chung của tất cả. Sự tan vỡ của quê hương cũng là sự tan vỡ của mỗi gia đình. Chỉ có ngày trở lại quê hương mới hàn gắn mọi đổ vỡ.

- Nhưng có người họ lại không, muốn trở về nữa, họ ghét tất cả

- Vì họ không thấy trong sự đau khổ của quê hương hôm nay là - trách nhiệm đã qua của họ. Họ thấy rằng xưa nay họ chẳng làm gì để đưa đến sự mất mát của quê

hương hôm nay, họ cũng chẳng làm gì để gây nên sự đau khổ của người đồng hương. Trái lại họ còn giúp đỡ bằng tiền bạc, của cải là đang khác, nghĩa là cũng thương và đau khổ cho người khác.

- Nghĩa là không phải thương cho chính mình.
- Đúng thế, họ không tìm thấy trong niềm đau đớn của người đồng hương, của quê hương như niềm đau khổ của mình. Nhưng nếu họ thấy tủi hờn, xấu hổ trong sự mất mát chung của quê hương thì họ phải nhận rằng, đã có trách nhiệm rất nặng nề đối với quê hương, dân tộc.
- Rồi Thanh chợt nhớ:
- Hồi trưa có đồng bào mới nhập trại phải không Linh?
- Ừ, nghe nói có 62 người, đi tử rạch giá.
- Họ đến tháng đây?
- Không, ở Pattane 45 ngày, rồi mới đến Songkhla, chị có gặp người quen không?
- Lúc ấy mình đang lãnh thực phẩm, để sáng ngày đến hỏi thăm có ai quen không. Mong mãi có người quen để hỏi thăm tin tức bên nhà, mà lâu này không gặp ai ở cùng xóm đến cả. Mấy hôm nay ngày nào cũng có đồng bào đến nhí? Mưa biển động mà người ta đi cũng đông đây chứ.
- Không chừng lâu nay chị có người quen đấy, vì toàn là người ở Sài Gòn Chợ Lớn không thôi, không có người ở tỉnh.
- Linh bỗng ngừng câu chuyện.
- Chị Thanh, ông Hội Đồng đi với ông Quang đang kia kia, để tui đòi lại băng cassette cho chị nghe.
- Linh và Thanh cũng yên lặng một lát, Linh cao giọng:
- Ông Hội Đồng ơi! Đi xem văn nghệ về đơ ă? Thầu băng xong chưa?

Quang và ông Hội Đồng nhìn vào thấy bóng hai thiếu nữ chập - trước ngọn đèn bạch lập, Quang định đi thẳng thì ông Hội Đồng kéo vào, sửa giọng ca lèntiếng - Chào hai cô! Gớm! mới mượn cassette hồi chiều mà bây giờ đã đòi lại rồi! Phải ngày mai mới song, vì hôm nay người ta bận trình diễn văn nghệ hết. Kỳ này có "Chiếc áo lụa Hà Đông" Hạ Trắng và Ngây xửa Hoàng Thị.

- Lâu sao có các bản ấy hay thế? Ai có? Linh hỏi.
- Ông Hội Đồng quay mặt về phía Quang:
- Nhớ bạn Quang đấy, có giọng ca sĩ phú, Lê Thu và ngày xửa Hoàng Thị của giọng ca nào ông Quang?
- Hình như Thái Thanh, moa nhớ không rõ. Quang trả lời.
- Linh tiếp:
- Hay lắm, lại có người thích giọng Thái Thanh đây. Nay trình diễn văn nghệ có vui không?
- Sao hai chị không đi xem? Ông Hội Đồng ngắt lời Linh.
- Tôi bận viết thư còn chị Thanh bận đi dạo biển. Linh trả lời luôn cho Thanh.
- Thật là hại tâm hồn, hai nguồn cảm hứng, rồi ông Hội Đồng trả lời câu hỏi của Linh: Đồng bào đi xem đông quá, tôi ghé qua rồi đi họp công tác - dựng lều cho đồng bào.
- Nay chưa xong à? Linh hỏi.
- Sao vậy, bao giờ đến lố tui, xiêu vẹo hết rồi. Linh nhìn lên mái lều đã rách nát.
- Lô chị thì có chị chồng đỡ được rồi, ông Hội Đồng khôi hài.
- Tui lấy chi mà chống đỡ?
- Lấy hai cánh tay ngà! Ông HD vừa nói vừa cười rồi tiếp: Đưa chứ, lệnh cao ủy bảo stop lại! Vì để cho Cao Ủy lo chứ để cho cha Joe lo thì không hợp lý, vì Cha lo cho đồng bào trong trại

quá nhiều rồi.

- Thế hả, Linh tui ngấu rồi, trở lại băng cassette:

- Vậy chắc chắn ngày mai cho mượn lại băng cassette nghe, ông Hội Đồng.

- Có gì mà không chắc, Quang-đổ lỗi.

Nãy đến giờ như quên là có Quang Linh chợt nhớ:

- Tí nữa thì quên, hôm nay ông Quang có đối tượng! Người đẹp Liêu trai đây!

- Quang ra về bằng lòng hỏi - ngưỡng:

- Chào cô... cô gì chị Linh?

- Chị Thanh đây! Linh mỉm cười quay sang Thanh.

- Chào cô Thanh, cô xin định cư xứ nào? Quang sửa giọng, - khẽ hỏi.

- Dạ xin đi Mỹ.

- Approved chưa?

- Dạ chưa, không biết đợt tới có tên chưa nữa!

- Hay quá, Quang thông thả, ai cũng đi Mỹ cả! Có mình tôi đi Úc!

- Đi Úc vui chứ, Linh đùa.

- Ừ, đi Úc vui chứ, ông Hội Đồng xen vào, vì được ăn cá Úc.

- Nam Cực có nhiều cá Úc, VN xuất khẩu sang! Quang khôi - hải.

- Nhưng ông Quang có đem theo số lương thực không? Linh - cười lớn và mọi người cũng cười. Thanh cũng cười, nâng tiếp:

- Mình về nghe Linh, ông Hội Đồng ngồi chơi.

- Ấy sao vội thế, Quang muốn cản lại, cho tôi hỏi thăm. Cô được đi thắng hay thua RAC.

- Dạ chắc đi Galuary, vì khng có bà con gần nên không được ưu tiên.

- Mô được chị Thanh, Linh kéo tay thanh, còn ăn mì nữa mà. Hồi nãy mình nói chị rồi mà.

- Cô Thanh ngồi lại chơi hân, còn sớm mà, ông Hội Đồng cũng - can thiệp.

- Dạ cảm ơn, cho tôi về để hôm khác. Mình về nghe Linh.

- Còn ông Quang? Linh muốn - trêu Thanh.

- Ông Quang ở lại chơi, Thanh chào rồi ra về.

- Quang tiếc nói với Linh:

- Mất bóng thỏ nhỏ rồi!

- Thỏ nào, Linh tiếp, bây giờ ông bắt đến tôi một tô mì đây

- Quang ngạc nhiên:

- Tại sao bắt đến mà bắt đến - cái gì?

- Một tô mì, vì hai ông làm tôi mất ăn nè. Linh nói gọn.

- Quang nói đùa:

- Đáng lẽ chị phải cảm ơn tui, khỏi mất tô mì mời cô Thanh.

- Trái lại Linh giải thích, - không có chị Thanh thì tôi mất cơ hội ăn mì, mặc dù là tuimời

- Ông Quang này, ông Hội Đồng, chăm rãi, tôi ngổ ngẩn lắm - người ta nói vậy là tôi phải, khao một châu mì đây, phải khng chị Linh?

- Thì còn chi nữa, Linh trêu - Quang, không có tôi thì làm sao ông Quang hỏi thăm được cô Thanh

- Thì cũng như chị và ông Hội Đồng hỏi thăm vậy thôi!

- Ai biết! biết ra sao ngày - mai, phải không ông Hội Đồng, Linh nhìn ông Hội Đồng cũng - cười to.

- Thôi để tôi đi gọi mì cho, các người nhiều chuyện quá! - Quang vừa nói vừa cười, và hỏi.

- Ông Hội Đồng chắc không quen ăn tối?... Cả ba người cũng - cười

- Quang nói với Dũng:
 - Trại kỹ này có vẻ vắng, phải không Dũng?
 - Dũng giải thích: Vừa đợt đi vừa rồi, chắc còn độ 3,4 ngàn người. Hồi năm ngoái khoảng - tháng 11,12 đông lắm, ngày nào cũng có đồng bào nhập trại, lúc đó là 7000 ngàn người ở đây. Người ta nói mỗi năm cứ khoảng từ tháng 11 đến tháng 3 năm sau thì số đồng bào tăng lên rồi từ tháng tư đến tháng 10 xuống - thấp, phần vì mùa biển động, đồng bào không dám vượt biển, phần thì định cư ở để tam quốc gia. Trại vắng thấy buồn quá
 - Này cậu có công tác về sinh - không Dũng?
 - Không em làm hôm qua rồi.
 - Sao mới nghe loa mới gọi tên Dũng ở lô mình mà.
 - Ừ, đó là Khắc Dũng ở cuối lô lô mình có hai Dũng.
 - Rửa à, thôi tui mình đi chợ. Nay Cao Ủy cho ăn cá hồng nữa.
 - Không, nay ăn thịt gà. Đồng bào kêu quá bây giờ trại cho ăn thịt gà dài dài! Mà yếu quá 5 người được một cái đầu vác cặp cánh. Hên lắm mới được cái đùi gà. Nhưng cũng đỡ hơn là cá.. 3 người được một con cá bằng - bàn tay. Ai đi một mình vào, đây thì khổ, vì có một người - làm sao mà chia thức ăn.
 - Quang đùa:
 - Rửa cậu kiêm cô nào đi một - mình, đề nghị ăn chung để lãnh phần ăn cho cô ấy với.
 - Ý anh Quang hay đây, nhưng - các cô khôn lắm khi nào học cũng ăn chung với nhau, mỗi nhóm hai hay 3 người.
 - Này đi chợ mua gì ăn Dũng?
 - Cải Xảo.
 - Hôm qua cải xảo nay cũng cải xảo!
 - Thì cũng là cải thôi! (Mua đậu hũ nấu canh cá chua đi trời nắng uống nước canh cho mát mà

lại rẽ tiến, bây giờ vào đây uống cà phê đi Dũng.
 - Quang cảnh trại buổi sáng - sớm ồn ào, vui nhộn, kẻ qua người lại trên đại lộ Huyền Quai Võ. Đạo lộ mạng tên một đồng bào bị nạn chẳng may đã bỏ mình vì công tác xã hội - cho trại. Quang nhớ lại anh Huyền Quai Võ sắp lên đường, đi định cư ở Úc thì một buổi trưa nọ, trong công tác đào - giếng tàu thêm nguồn nước - ngọt cho đồng bào, một tai - nạn đất lở đã chôn vùi anh - dưới ba thước đất sâu. Khi anh được đồng bào moi lên mặt đất thì hồn đã lìa khỏi xác, và đại lộ Bình Minh được đổi thành đại lộ Huyền Quai Võ - để tưởng niệm người đồng - hướng xấu số. Qua sáng ở - trại Songkhla không thiếu gì hết, cũng xôi vò, xôi đậu, xôi sầu riêng rồi cháo huyết bánh cuốn, bánh bao, hủ tiếu phở tái, cà phê, âm nhạc, đọc theo hai bên đường trong - những quán lều che tạm, trên những chiếc ghế chiếc bàn - bằng gỗ tạp, mộc meo xiêu vẹo qua mùa nắng của thời gian. Trong khung cảnh ấy, Quang - nhớ lại những buổi sáng điếm tâm bên nhà nơi ngã bảy hay xóm chợ cũ trong những ngày - của Sài Gòn hoa lệ trước kia. Bây giờ làm sao chàng phải - phải ngồi đây, tâm tử trầm - mồi tờ vò! Cuộc sống trong - trại đối với mình như cái - vòng tròn. Sáng lại mong đến trưa, trưa lại mong đến tối, rồi lại mong đến sáng. Hết mong xe thư vào lại mong danh sách đồng bào đi định cư để tam quốc gia. Hết mong danh sách lại mong phái đoàn các nước đến làm việc. Nhưng lúc các phái đoàn đến làm việc - xong trở về Bangkok là những

ngày giờ trống trải ở trại. Thời gian như ngừng lại, nơi đây cô liêu, xa lìa trần thế những con người mất quê hương biết nhau rồi quen nhau qua tiếng nói đồng hương. Quen nhau gần gũi để rồi tiếp tục xa nhau mỗi người một phương trời xa lạ. Ở đây nếu có một cái gì thay đổi rất nhanh thì đó là khuôn mặt của trại Songkhla. Từng đoàn người chợt đến rồi chợt đi, kẻ sau nối tiếp người trước biết rằng dần thân vào thẳm hoa của biển cả, nhưng cũng biết rằng đó là cách duy nhất để tự tồn. kẻ trước kéo người sau rồi dần trên biển cả để may ra tìm đến một bên bờ vô định của thế giới tảo động làm sao kẻ hết nỗi hân hoan, của đồng bào Việt khi đặt chân trên bờ tự do dầu biết rằng ngày mai là bất trắc. Có một khoảng trống vô phương lấp bằng giữa lý thuyết XHCN và thực tại con người Việt - Miên - Lào ra đi hôm nay cũng như đó là nguyên nhân của sự chảy của con người từ Đông sang Tây kể từ khi có nước Nga Sô Viết. Đã hẳn rằng sự phát triển tư bản đang ở một giai đoạn mâu thuẫn sâu xa. Tự nó đặt ra câu đố bí hiểm mà con người phải tìm một giải đáp vì sự phúc lợi của chính con người. Và sự giải đáp của Công Sản cho cái bí hiểm đó bằng dấu tranh giai cấp lại không phải là một công hiệu hợp với thực tại con người, nên con người phải ra đi...

- Có tiếng nói ở bên bên cạnh vọng lại:

Danh sách về rồi ngay mai loan báo.

- Nhiều quá nhỉ! Đi Mỹ bao nhiêu?

- 400.

- Thế thì có đi thẳng Mỹ không?

- Hình như có, vì có một sọt qua trại Lumpini, còn lại thì đi qua Galang (1).

- Quang nghĩ: nếu có đi Lumpini thì chắc là Thanh có tên vì đã 3 lần lọt sọt rồi, có hy vọng đi thẳng Mỹ. Cũng mừng cho nằng!

- Lần này chắc có tên anh rồi anh Quang! Đừng nổi.

- Hy vọng như thế mình đi chợ thôi Dũng.

Trả tiền xong Quang và Dũng đứng đây, hai người chậm rãi đi về phía cổng trại, chợ Songkhla mà khách hàng toàn là người tỵ nạn, ở ngay bên ngoài cổng.

Nhìn những em bé chạy chung quanh chiếc lưới của ngư phủ Thái Lan đang kéo vào bờ, để nhặt những con cá rồi trên cát biển bỏ vào lon, Thanh có cảm tưởng như đang sống ở một làng chài miền Tây ở quê nhà. Cuối chân trời, mặt trời hồng đang ló dạng, xa xa vài cánh chim biển bay trong bình minh về một phương trời vô định.

(1) Galang là 1 đảo thuộc Indonesia, nơi đây được xây cất một trại chuyên tiếp rất lớn và đủ tiện nghi để tiếp nhận đồng bào tỵ nạn trước khi vào Mỹ.

Thở không khí trong lành biển Songkhla, làm một vài cử động thể dục sau những đêm dài khó ngủ, đó là việc trở thành thói quen từ khi Thanh đến trainày. Chẳng bao lâu nữa mình sẽ xa khung cảnh này đến một khung-trời xala đầy âu lo và bất-trắc. Giây phút này ta vẫn thấy quê hương là đẹp hơn cả. Gió sớm thổi tung lân tóc rối của Thanh về phía sau để lộ một làn da trắng mịn nơi thái dương của nàng tương phản với màu da sạm nắng trên gò má như người ta thường thấy nơi miền biển. Những thử thách của thiên nhiên trên biển cả trong rừng núi qua cuộc vượt biển hải hùng, đã không làm mất nét kiêu diễm nơi người con gái ở cái tuổi 30 này. Khoanh tay trước ngực, trái tim mất đến cuối chân trời, Thanh đang tiếc những buổi bình minh trên ô cấp mã ngày-xưa nàng cùng các bạn gái đã đi nghỉ mát ở Vũng Tàu trong những ngày hè...

- Nhìn một em bé vừa đuổi theo con cá nhỏ dưới làn nước mặn.

- Thanh hỏi:

- Em bắt cá để làm gì?

- Đem về cho ba em kho mặn.

- Ít quá mà kho sao được?

- Một lát nữa mấy người Thái-họ cho nhiều lắm.

- Em ở đâu đến có ba má không?

- Em đi từ Rạch Giá đi với ba em.

- Con mẹ?

Má chết rồi, má em bị bệnh em chết ở kinh tế mới lâu rồi. Bây giờ vẫn nó đùa như hồi còn ở quê nhà. Thanh nghĩ: Niềm vô tư của chúng hy vọng là của mình. Ta sẽ buồn nếu chung biết rằng chúng đang trên đường lưu vong. Ít nhất

cũng có số đông người hiểu, rằng ra đi để trở về, như những em bé ở đây, đối với chúng ra đi không phải là bỏ quê hương, ruộng vườn. Bỗng có tiếng nói, Thanh quay lại Quang lễ phép:

- Chào cô Thanh, hôm nay có đi dạo biển sớm?

- Dạ, chào ông Quang, sáng nào tôi cũng ra biển! Thanh thản nhiên.

- Vậy à, sao mỗi ngày tôi không thấy dung nhan như sáng nay? Thanh e ấp trong nụ cười.

- Dung nhan gì? Dung nhan mùa hạ ấy à? Nhưng chắc ông bạn nhìn thấy cái khác!

- Nhìn thấy cái gì? Quang ngạc nhiên, trông chờ.

- Dạ, nhìn phong cảnh, trời, trăng, mây, nước! Thanh vô tư.

- Tôi lại tưởng cô nói tôi bạn nhìn những bông hồng khác nhưng cũng chẳng sao. Quang nhìn sóng biển vô bờ nói tiếp

- Đùa chứ, khi nhìn thấy cô ở đằng xa tôi nghĩ rằng ở đây nơi bãi Songkhla này, đang thiếu một người hay đúng hơn một nhân vật.

- Sao lại phải thiếu? Nhân vật nào? Ông làm như tiểu thuyết không bằng! Thanh mỉm cười lộ vẻ khó hiểu.

- Đúng thế, nhân vật tiểu thuyết. Ở đây còn thiếu Voi và vì có Hiên nên phải thiếu Voi!

- Hiên ở đâu mà có, Thanh ngơ ngạc hỏi.

- Sao cô không nghĩ cô là Hiên? Quang gật gù.

- Làm sao tôi nghĩ như vậy được! Hiên là nhân vật tiểu thuyết còn tôi là người trần tục, thuyền nhân, áo quần không giống ai! Thanh nhìn chiếc áo rộng của mình ngượng

ngừng.

- Quang nhún vai tiếp:

- Thi tiêu thuyết cũng do trần -
tục mà có. Chỉ có một điều là -
khi viết truyện "Trống Mái" tác
giả không bao giờ nghĩ là có những
người thiếu nữ đứng bờ vó trên -
bãi biển tí nạn hôm nay, cũng như
mọi người ở đây đều bờ vó cả. -
Nhưng theo ý cô thì Hiền có yêu
Voi và Voi có yêu Hiền không?

Thanh có vẻ thần thờ:

- Chao ôi! mệt quá, ý kiến hoài -
ngày hai buổi ở đây không biết -
nghĩ thế nào để chia phần ăn cho
đồng đều, có thì giờ đâu mà ý
kiến Hiền với Voi.

- Quang nín cười nói:

- Tất nhiên là mệt, nhưng vì mệt
nên mình phải có đôi phút giải -
lao chứ! Có đồng ý không?

- Dạ cũng phải lắm, Thanh đáp -
thanh thành thật.

- Vậy cô cho ý kiến đi! Quang -
thúc dục.

- Dạ... thì hai người... Nhưng
làm sao tôi biết vì không đọc -

Trống Mái. Nhưng Quang quả quyết

- Hẳn đi rồi, người như cô đọc -
nhiều tiểu thuyết nữa là khác!

- Thanh cuối cùng ngáp ngừng:

- Dạ thì... hai người cũng có yêu
nhau mà... mà không yêu nhau.

- Sao lại vừa yêu nhau vừa không
yêu nhau? Quang hỏi.

- Dạ ví... chiếc áo "Le mur" của
Hiền không yêu cái lưới của Voi
tuy rằng Voi cũng muốn tung lưới
ra đi!

- Đúng vậy, nhưng rồi sao nữa? -
Quang mỉm cười.

- Thì... không yêu nhau được thì
thôi chứ làm sao nữa! Đường ai
này đi. Thanh vừa nói vừa cười
để lộ hàm răng trắng như tuyết.

- Quang nhìn về phía chân trời -
đôi mắt xa xăm. Trong khoảng -
khắc chàng nghĩ: Thanh nói đúng
chính qua con người, qua tổ chức
xã hội mà chiếc áo tân thời không
yêu cái lưới. Cuộc xung đột mới

cũ thể hiện trong lãnh vực -
văn chương trong thập niên -
1930 đã có liên hệ xa gần với
cuộc xung đột giai cấp trong
thế giới ngày nay.

Quang giật mình, quay lại hỏi
Thanh:

- Suyt nửa tôi quên điều hỏi
cô. Tôi nghe cô có tên trong
danh sách đi đợt này phải không?

- Dạ, có tên rồi, đỡ khổ qua
Thanh tuổi cuối.

- Thế là ngày kia cô đi rồi,
chóng thật. Cô và Ngọc Linh
đi rồi thì trại này vắng lắm

- Thanh dịu dàng đỡ lời:

Làm gì mà vắng! Còn ông Hội
Đồng với anh với mấy ngàn -
người đồng bào vui lắm. Mà
Cao Ủy cho tôi đi là có lý vì
ở đây không thân nhân tiếp
tế kẹt quá.

- Vâng, vẫn còn thiên hạ ở
đây nhưng cũng còn cả một -
chuỗi ngày buồn tẻ nữa!

- Phải không cô Thanh? Tôi -
mừng nhất cho cô được đi thăm

Mỹ, không qua trại chuyên -
tiếp.

- Có chắc không?

- Chắc quá đi rồi! Vì tên cô
ở trong danh sách đi Lumpini

- Thế thì may cho tôi quá,
nếu phải qua Galang thì thả
ở lại Songkhla vui hơn.

- Quang bỗng nhiên thấy một
niềm vui nhẹ, chàng tiếp:

- Năng lên rồi, cô về kéo -
năng ăn da. À mà cô dùng quần
sáng chưa?

- Thanh cảm thấy âm lèng mỉm
cười:

- Dạ tôi không quen ăn quần
sáng, xin phép ông quang tôi
về.

- Nhưng Quang biết Thanh -
không được tiếp tế, chàng -
thấy tâm hồn xe thắt. Thanh

vừa đi, Quang bỗng nhớ một
điều gì quay lại nói:

- Cô Thanh, thế ngày kia tôi

có thể mỗi cô dùng quả sáng được không, để gọi là "tiền" đưa một chén quan hà..." và cùng với Ngọc Linh nữa! Thanh bối rối.

- Dạ chắc là được.

- Mặt biển ban mai êm đềm của, một con dĩa trắng tám ngón chân bám chặt vào cát ướt đôi mắt khép vào vỏ cứng, để chống lại sức nước biển rút, sau mỗi lần sóng vỗ bờ. Qua cơn nước rút con dĩa trắng lại ngóc đầu dậy, đường cao đôi mắt, tám ngón chân nhẹ nhàng lướt nhanh trên cát. Quang bỗng nhiên thấy thân phần mình giống như con dĩa trắng: Chẳng đang co mình lại, khép mắt không thấy gì xung quanh để một ngày gần đây - qua cơn nước rút - đường cao đôi mắt khi tái ngộ với người vợ bên trời Úc Châu. Nhưng nếu sau cơn "Hồng Thủy" con dĩa trắng còn tìm lại nguyên vẹn phong cảnh cũ thì trái lại Quang rất lo sợ ngày tái ngộ không biết có tìm lại phong vị xưa với người yêu hay năng đã một lần nửa sang ngang để cho ngày đoàn viên cũng là giây phút đổ vỡ xé lổ. Chẳng muốn sống mãi trong hoài nghi đó, có lẽ cơn vui hôn khi chạm vào kháng định của thực tế.

- Quang quay mặt nhìn lại, sau lưng thì Thanh đã khuất dần sau các dãy lô lều của trại...

- Những chiếc xe ca đưa đồng bào đi Bangkok trên đường đi định cư ở đệ tam quốc gia đang lần lượt xuất hiện trước cổng trại. Loa phóng thanh của ban đại diện trại vang lên trong nắng sớm:

- Xin đồng bào lưu ý! Hiện giờ xe ca đang đến ngoài cổng trại, yêu cầu tất cả đồng bào nào có tên trong danh sách đi Bangkok ngày hôm nay hãy chuẩn bị hành lý, giấy tờ, cần thiết để lên xe. Để khỏi mất thì giờ và giúp cho cuộc khởi hành diễn ra trật tự, Ban đại diện lưu ý đồng bào:

- Mỗi người cầm sẵn phiếu lên xe ca trong tay và nhớ số thứ tự chiếc xe ca của mình.

- Chỉ những đồng bào nào có giấy lên xe mới được ra ngoài cổng trại để lên xe. Thân nhân ban bè tiền đưa không được ra bên ngoài cổng trại, ngoài trừ những người có phần sự giữ an ninh, trật tự và ban Tổng thư ký.

- Cũng như những lần trước, Cha Joe có nhã ý tặng cho mỗi đồng bào một phần ăn để mang theo dùng lúc đi đường gồm có bánh mì, cá mỗi hộp, chuối. Vậy đồng bào nhớ trước khi lên xe, xuất trình phiếu xe để lãnh phần ăn.

- Trong quán cà phê đầu lộ, Quang và các bạn hữu đang đứng điểm tâm để tiễn đưa Thanh và Ngọc Linh lên đường. Tiếng loa dứt, Ngọc Linh nói:

- Nhanh lên chị Thanh, xe ca đến rồi! Em mừng quá hết muốn ăn!

- Quang tiếp:

- Thông thả, coi vậy chứ cả tiếng đồng hồ nữa mới đi. Các chị đi Mỹ thì lên chuyến xe ca chót.

- Thanh khôi hài:

- Ra trễ sợ hết bánh mì và cá hộp của cha Joe!

- Chị đừng lo, Linh lanh lẹ, em có mang theo cơm nắm thịt kho chị em mình đủ dùng dọc đường. Mà không biết đây lên Bangkok bao xa?

- Ông Hội đồng:

- Khoảng chừng 1000 km, nếu khởi hành 10 giờ sáng ở đây thì 4 giờ sáng hôm sau đến nơi. Người ta sẽ dừng lại hai nơi để đồng bào ăn trưa và ăn tối. Những

tôi có điều trách bạn Quang, là Ngọc Linh có mang theo còm nắm thịt kho còm bạn Quang có mang theo cái gì không?

- Quang đang mở mớ nhìn khối thuốc, giắt mình:

- Tôi có được đi đâu... à, thôi tối hiểu rồi, Ông Hội-Dông lại muốn chửi tôi!

- Quang liếc mắt nhìn Thanh rồi quay sang Dung:

- Hôm qua mình có mua 2 cặp lap xường ngoài chợ; phải không Dung mà cậu nướng chưa?

- Xong rồi, Dung đáp, mà em không biết anh mua lap xường để làm gì thành ra nó còm nắm trong túi nylon ở dưới lô mình ày!

- Ngọc Linh châm biếm:

- Anh Quang này, anh muốn ăn đào mà không dám hái sợ cành đào cao quá với tay không đến, thế anh mua lap xường để làm gì, nếu không có chỗ thì bỏ nó chung với còm nắm của tôi được không?

- Quang bị lỗi, hai cùi tay chống trên bàn để hai bàn tay ôm tròn chiếc còm, vừa văng 2 ngón tay kẹp diều thuốc lá phi phả trước miệng, mắt lim nhim nhìn thẳng qua cặp kính cận màu nâu như đang tìm cách trả lời thì Thanh, như hiểu ý, đỡ lời:

- Biết đâu đây Ngọc Linh! đũa chính thì có lúc nó rụng, khối còm hái!

- Ông Hội-Dông vỗ vai Quang cười khê:

- Được lời như "cối tâm long" phải không Quang, nhưng xưa nay người ta nói nắm chỏ sung rụng chứ có ai nói chỏ đào rụng đâu! Vì đào thì hiểm hoi người ta không muốn để cho nó rụng.

- Mọi người cả cười, trong tiếng cười Quang thấy một niềm vui vừa cao cả vừa mong manh.

- Trên Đại Lộ Huyền - Quai - Vô đông bào mỗi lúc một đông, dật dêu nhau đi về phía cổng trại. Áo quần đủ màu sắc, dép cao, dép

thấp, ba-lô, xách tay xanh, đỏ, tím, vàng. Mỗi lần có đợt đi quang cảnh trại vui như ngày hội... Trong cái nhộn nhịp chung ấy, mỗi người một tâm trạng, kẻ thấy hân hoan sắp đoàn tụ với gia đình sau những ngày tháng khó khăn ở trại, người thấy cố dón bin rịn vì nỗi luyến tiếc quê nhà nơi người thân đang trải qua những ngày dài vô vọng. Xen lẫn vào đó một nỗi buồn không tên ngay trong phút chia ly này của một tình bạn, chợt đến chợt đi, của một tình yêu chưa gọi tên đã phải tan! Cũng bởi vì nơi đây là cuộc gặp gỡ không hẹn của người bốn phương trong cơn hoạn nạn để rồi mãi mãi chia tay... Trong niềm bàng hoàng đó, Quang và bạn hữu đang tiễn Thanh và Linh đến điểm tư biệt bên trong cổng trại.

- Thanh hỏi:

- Bao giờ ông Quang đi Úc.

- Có lẽ hy vọng đợt tới, Quang đáp nhẹ nhàng.

- Có tiếng người con gái gọi Thanh từ đằng sau:

- Chi Thanh, trời ơi em tìm chị từ sáng đến giờ mà không thấy chị đâu cả, ra bãi biển thì không thấy, vào trong lô hỏi thì người ta nói chị vừa đi ra. Muốn gặp chị để chúc chị gặp nhiều may mắn trong cuộc đời mới và cũng nhờ chị đến Bangkok bỏ giúp em lá thư này gửi về Việt Nam.

- Thanh cầm phong thư từ tay Vinh, người gái nhỏ, năng thấy đôi mắt Vinh ửng hồng, nước mắt chạy quanh, Vinh cầm động nói:

- Chi đi em buồn lắm, em nhớ mãi những đêm trăng chị em mình ngồi trên bãi biển chuyện trò, kẻ cho nhau nghe những nỗi buồn của quê hương, của thân phận chúng mình. Chị đi, em mất một Cô giáo, lối đẹp ý hay biết bao giờ gặp lại!

- Thanh cảm động, vội lấy tay gạt nước mắt mình:

- Cảm ơn em nhiều lắm, em là niềm vui của chị nhưng ngày tháng ở đây. Bây giờ mỗi người một ngã, chị chúc em chóng lên đường để ổn định cuộc sống. Gặp lên Vinh, cô nữ sinh Gia Long của chị đã cảm lắm!

- À quên, chị cho em địa chỉ ở Mỹ, Vinh cảm động vừa trao cho Thanh mảnh giấy.

- Ông Hội Đồng đưa nhanh cho Thanh cây bút và để cho không khi bút nặng nề, buồn nản của buổi chia ly, ông cười thúc Quang:

- Ban Quang có cần địa chỉ này không?!

- Quang chưa trả lời thì Ngọc Linh đưa cho Thanh mảnh giấy khác:

- Cho em Vinh thì cũng cho anh Quang địa chỉ chứ, phải không Thanh?

- Thanh ngập ngừng rồi tiến tay cũng viết luôn và trao cho Quang. Cầm địa chỉ, Quang xem một lát rồi đọc khẽ hai chữ cuối: Houston, Texas.

- Ngọc Linh đưa:

- Thế bây giờ không ai thêm xin địa chỉ của tui hết phải không?

- Mỗi người ư ờ vào xin địa chỉ của Linh. Xong Ông Hội Đồng đọc:

- Santa Ana, California

Thế là mai một Co Thanh ở Houston có thể đi thăm chị Hằng được, còn chị Linh biết đâu lại chẳng trở thành nữ minh tinh màn bạc ở Hô Ly Vọng!

- Tăng chạy đến gọi Thanh:

- Chị Thanh, em tìm chị này giờ. Chị kén quá chị đi trước

em rồi. Bây giờ chúc chị nhiều may mắn trong cuộc sống mới và sau nữa nhớ chị gọi thư này về Việt Nam giùm em. Mà chị còn mắc nợ em một châu cà phê, để nghe nhạc Thái Thanh nữa đây.

- Cảm ơn Tăng, chúc Tăng chóng lên đường. Chị cố đi ngang quán Cà phê của Tăng mấy lần mà đóng qua. Để hôm nào gặp lại ở Mỹ rồi trả nợ được không? Tăng đến Tiếu bang nào?

- California.

- Sau khi chụp chung tám hình để kỷ niệm do Quang đề nghị, tiếng loa gọi những đồng bào nào có danh sách đi Mỹ chuẩn bị ra cổng để lên xe. Quang, Ông Hội Đồng và Dung tiễn Linh và Thanh đến cổng trại, Quang trao lại cho Thanh chiếc Giỏ Xách nhỏ của nàng. Hạnh trang của Thanh vốn ven chỉ có 1 cái giỏ xách nhỏ trong ấy để một hai bộ quần áo cũ của cơ quan tử thiên phát cho đồng bào lúc mới đến trại. Mọi người chúc Thanh và Linh lên đường bình yên và gặp nhiều may mắn. Thanh và Linh bước ra ngoài cổng trại, đưa giấy tờ cho ban trật tự rồi tiến về phía đoàn xe, đi một đoạn hai người quay lại mỉm cười vẫy tay chào lần cuối. Trong đôi mắt Thanh, Quang thoáng thấy một nét buồn xa xăm. Đoàn xe 12 chiếc tứ tứ chuyên bánh, trong giấy lát đã mất trong bụi mờ. Chiếc loa của trại buồn ra những âm hưởng buồn trong buổi tiễn đưa đồng bào lên đường định cử đi tam quốc gia. Qua tiếng hát Lê Thu trong nhạc bản "Tống Biệt", Quang giữ niềm u uẩn vào tiếng thờ:

Lá đào rơi rắc lời Thiên Thai
Suối tiên oanh đưa những
ngâm ngùi

Nửa năm Tiên cảnh một bước
trần ai

Ước củ duyên thừa có thể thôi!...

- Ông HỘI Đồng võ vai Quang nói khe:

- Ta trở vào đi thôi!

- Cả ba người cũng quay trở vào trại, rảo bước trên đại lộ Huyện Quai Vo, yên lặng, mỗi người theo đuổi một niềm suy nghĩ riêng. Quang cảnh trại trở nên hoang vắng, tiêu điều xơ xác khi những quán lều được xếp lại vì đã hết gió hoạt động thường mại. Nắng đã lên cao, còn nắng gay gắt, khô khan của một mùa hè trên Vịnh Thái Lan. Dưới bóng những cây dương, đông đảo đã bắt đầu trải chiếu để tìm một giấc ngủ trưa, tránh cái oi bức trong các lều lều. Ngoài kia nước biển đã ngã màu tím đục, đông đảo tắm biển mỗi lúc một đông. Nhịp sóng của trại trở lại bình thường để tiếp tục cái vòng tròn bất tận!

- Đêm nay, chiếc trăng lưỡi liềm treo trên đỉnh trời thỉnh thoảng một vài ánh sao lóng lánh, Quang ngồi một mình trên bãi biển, rải rác xung quanh vài bóng thuyền nhân hen hờ. Trong cái bao la của vũ trụ về đêm chẳng thấy hình ảnh một quê hương rách nát, cô đơn, ở đó đã chôn chặc hơn một nửa đời mình. Cách Mạng phải được làm lại! Chẳng nghi nếu nhân dân VN phải làm Cách Mạng trước đây thì đó phải là cuộc Cách Mạng Giải

Phóng dân tộc ra khỏi ách đô hộ của thực dân Pháp để đánh lại Độc lập Dân Tộc chứ không phải để đi đến chủ nghĩa Cộng Sản đặt dưới ách đô hộ của đảng cộng sản. Vì trong hệ thống suy luận của Marx Cách Mạng vô sản chỉ xảy ra trong mâu thuẫn của hoàn cảnh xã hội tại các nước Kỹ nghệ tư bản phát triển đến cao độ (mà cộng sản gọi là thời kỳ quá độ để tiến đến Chủ Nghĩa Cộng sản) chứ không phải tại nước Nga 1917. Cộng Sản đã thuộc lòng điều đó như thánh kinh. Nhưng họ lại không hiểu tại sao lại phải như vậy và tưởng rằng nếu chống áp bức, bóc lột thì cách mạng vô sản kiểu Mac - xít cũng sẽ chống áp bức, bóc lột nên phải làm cách mạng (vô sản) tại các nước chậm tiến và bị trị. Và nếu hoàn cảnh có khác thì vẫn dùng chủ nghĩa Marx vào hoàn cảnh mỗi nước như người cộng sản đã lập luận một cách gượng ép. Vì làm sao có thể vẫn dùng như thế được trong lúc hoàn cảnh xã hội các nước chậm tiến không nằm trong đối tượng phân tách của ý thức hệ Mac xít. Nếu vì thời kỳ phát triển tư bản như một chiếc cầu bắc qua sông để tiến đến bên kia bờ Cộng Sản Chủ Nghĩa, thì làm CMVS tại các nước chậm tiến, có nghĩa là lấy con người thay thế chiếc cầu vì tại các nước đó không có khoa học kỹ thuật làm cơ sở cho sản xuất. Nhưng người Cộng Sản từ Mac Tư Khoa đến Hà Nội, từ Bắc Kinh đến Havana, đã không biết rằng xác người đổ càng nhiều thì lòng sông càng sâu, bờ sông càng rộng. Vì vậy mà cho đến ngày nay ngay tại nước Nga cái mả người

(xem tiếp trang 77)